

سوال

حکمت خداوند از آفرینش حیوانات موزی مانند مار و عقرب و موش چیست، حال آنکه به عنوان غذا مورد استفاده قرار نمی‌گیرند.

پاسخ مفصل

الحمدلله.

از دو منظر می‌توان به این پرسش پاسخ گفت: از منظر عام و از منظر خاص. از نظر عام، انسان مسلمان به این ایمان دارد که خداوند حکیم و دانا است و هیچ چیز را بیهوده نیافریده و همه‌ی کارهایش مبنی بر حکمت است. بنابراین هرگاه حکمت کاری از کارهای الله برای مومن پوشیده ماند به این اصل بازگشته و به پروردگارش گمان بد نمی‌برد.

اما از جنبه‌ی خاص، حکمت از آفرینش این مخلوقات، اظهار دقت و ظرافت الله در خلقت و تدبیر اوست، که با وجود این همه مخلوق به همه‌ی آنان روزی می‌دهد و همینطور به واسطه‌ی آن بندگان را می‌آزماید و به آنان پاداش می‌دهد و شجاعت بندگان را به واسطه‌ی آن به نمایش می‌گذارد و همینطور آنان را از جهت ایمان و یقینشان می‌آزماید؛ مومن خشنود می‌شود و تسلیم امر پروردگار می‌گردد، اما کسی که شک دارد می‌گوید: خداوند از خلقت این‌ها چه منظوری داشته؟! همینطور ضعف و ناتوانی انسان را نشان می‌دهد که چگونه توسط یک مخلوق کمتر از خودش دچار درد و بیماری می‌شود. از یکی از علما درباره‌ی حکمت آفرینش مگس پرسیدند؛ گفت: تا خداوند به واسطه‌ی آن بینی ستمگران را به خاک بمالد! همینطور با وجود حیوانات موزی می‌توان به منت و لطف خداوند از آفرینش حیوانات مفید پی برد، چنانکه می‌گویند: اشیاء را با ضد آن می‌توان شناخت.

از سوی دیگر از نظر پزشکی و به تجربه ثابت شده که بسیاری از واکسن‌ها و داروهای مفید از سم مارها یا دیگر موجودات سمی استخراج می‌شود. پاک و منزّه است کسی که در آنچه ظاهرش زیان است سود و فایده قرار داده. از سوی دیگر بسیاری از این حیوانات موزی غذای دیگر حیوانات مفید هستند که باعث ایجاد توازن در طبیعت و اکوسیستم می‌شود.

در هر صورت مسلمان باید معتقد باشد که همه‌ی کارهای الله متعال خیر است و در هیچ یک از آفریده‌هایش شر محض وجود ندارد بلکه باید از جنبه‌ی دیگر خیری در آن نهفته باشد حتی اگر بر برخی از انسان‌ها پنهان بماند، مانند آفرینش ابلیس که سر و اساس شر است، اما در خلقت او حکمت‌ها و منافی است، از جمله اینکه خداوند به واسطه‌ی او اهل طاعت را از

اهل معصیت مشخص می‌کند و اهل تلاش را از کم‌کاران و مقصران جدا می‌سازد و در نتیجه اهل بهشت از اهل دوزخ جدا می‌شوند.

از الله سبحانه و تعالی خواهانیم که نیروی ایمان و بصیرت در دین به ما عطا کند، و درود و سلام خداوند بر پیامبر ما محمد باد.